

چکیده

مقدمه: استئوآرتريت زانو به عنوان يك بيماري پيشرونده شايع يكي از مهم‌ترين علل ناتواني و وابستگي نسبي افراد به ديگران است. استئوآرتريت در حال حاضر با وجود درد، با کاهش كيفيت زندگي همراه است و علت اصلي اختلال در حركت افراد مسن مي‌باشد. در همين حال، هيچ درمان شناخته شده يا تاثير دهنده‌اي وجود ندارد كه بتواند پيشرفت استئوآرتريت زانو را متوقف كند. از جمله روش‌هاي كم تهاجمي توصيه شده براي استئوآرتريت زانو، تزريق داخل مفصلي ازن است. بنا بر اين، هدف مطالعه حاضر تعيين اثربخشي و ايمني ازن درماني جهت معالجه بيماران مبتلا به استئوآرتريت زانو به روش مرور نظام‌مند است.

روش پژوهش: اين مطالعه کاربردي به روش مرور نظام‌مند در دو مرحله به انجام رسيد. در هر دو مرحله پايگاه‌هاي اطلاعاتي PubMed، Scopus، Web of Science، Proquest، Google Scholar، Irandoc، SID، Magiran، و مركز منطقه‌اي علوم و تكنولوجي شيراز بدون محدوديت زماني تا سال ۲۰۲۲ با تركيب كليدواژه‌هاي ازن درماني و استئوآرتريت زانو جستجو شدند. ارزيابي كيفيت مطالعات با كمك چك ليست JBI صورت گرفت. داده‌ها با كمك فرم استخراج داده جمع‌آوري و داده‌هاي كمّي و كيفي به روش تحليل محتوا استخراج شدند.

يافته‌ها: در مرور نظام‌مند مرحله اول پس از بازيابي ۳۱۷ مدرک، ۱۷ مطالعه معيار ورود به مطالعه را داشتند كه از كيفيت خوبي برخوردار بودند. اثربخشي ازن درماني در كوتاه مدت مطلوب و در درازمدت ساير روش‌هاي درماني تاثير بهتري نسبت به ازن درماني در استئوآرتريت زانو داشتند. اين روش از ايمني خوبي در مقابل با ساير روش‌هاي تزريق درون مفصلي برخوردار بود. ازن درماني به طور كلي از نظر کاهش درد، بهبود عملکرد و سفتي زانو، و افزايش كيفيت زندگي تفاوتی با ساير روش‌هاي درماني نشان نداد. منتهي در طول زمان اثرات درماني ساير روش‌ها بهتر از ازن بود. در طی مرور نظام‌مند دوم نيز از ۲۵۹ مدرک بازيابي شده، ۳ مورد معيار ورود به مطالعه را داشتند. نتايج اين مرحله نشان داد كه هزينه‌هاي درماني ازن نسبت به ساير روش‌ها كمتر اما هزينه اثربخشي روش‌هاي ديگر همچون PRP بيشتر از ازن درماني در بيماران استئوآرتريت زانو است.

نتيجه‌گيري: نتايج حاصل از اين مطالعه نشان داد كه ازن درماني داراي اثربخشي خوبي از نظر کاهش درد، بهبود عملکرد، و كيفيت زندگي در كوتاه مدت داشت كه اثرات درماني ساير روش‌ها در درازمدت نسبت به ازن درماني بيشتر بود. هرچند هزينه ازن درماني نسبت به ساير روش‌ها كمتر بود؛ اما براساس هزينه صرف شده اثربخشي كمترى داشت.

كليدواژه‌ها: اثربخشي، ايمني، ازن درماني، استئوآرتريت زانو، ارزيابي فناوري سلامت